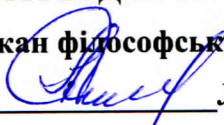

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філософського факультету

 ЛЮДМИЛА РИЖАК

«30» 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІЛОСОФІЯ

освітній рівень

третій (освітньо-науковий)

галузь знань

01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність

011 Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

“Освітні, педагогічні науки”

Факультет

педагогічної освіти

2023–2024 навчальний рік

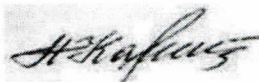
Робоча програма Філософія для здобувачів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Розробники: проф. Карась А. Ф., доктор філос. наук Дахній А. Й., проф. Сафонік Л. М., проф. Синиця А. С., доц. Рижак Л. В., доц. Джунь В. В., доц. Поляруш Б. Ю., доц. Добропас І. О., доц. Лосик О. М., доц. Наконечний А. Р., проф. Скринник З. Е., асист. Янкович Т. Я.

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри філософії філософського факультету

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 року

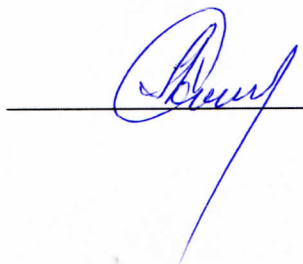
Завідувач кафедри проф. Карась А.Ф.

Робочу програму затверджено Вченою радою факультету

Протокол від "30" 08 2023 року № 281/7

Голова Вченої ради

Людмила Рижак

1. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання “Теоретико-методологічна презентація наукового дослідження” (назва)		Семестр	
		1-й	-й
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки _____ (шифр і назва)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	год.
		Самостійна робота	
		56 год.	год.
		Вид контролю: (екзамен/залік)	
		екзамен	

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Мета: Формування комплексу знань про головні особливості філософського та інтелектуального процесу в XX – початку XXI століть в їхньому зв'язку з сучасним цивілізаційним, соціальним, педагогічним, культурним і науковим поступом.

Завдання:

- ✓З'ясування особливості виникнення філософії та її актуальність;
- ✓Виявлення ознак та витоків класичної, неklasичної та постнеklasичної моделі розвитку науки;
- ✓Розгляд позитивістської та екзистенційної традиції в сучасній філософії;
- ✓Вивчення природи знання, джерел його істинності та межі наукового пізнання;
- ✓Особливості філософської антропології і проблеми людини, соціальної філософії та філософії історії й культури, ситуація постмодернізму в сучасній філософії та її семіотична обумовленість.

Під час викладання ОК “Філософія” забезпечуються такі ЗК:

ЗК2 – здатність оволодіти загальнонауковою компетентністю, спрямованою на формування системного наукового світогляду;

ЗК7 – здатність розкривати евристичний потенціал сучасного людинознавства; розуміти ідеї філософії освіти з урахуванням глобалізаційних процесів; узагальнювати досвід теоретичної рефлексії щодо актуальних освітніх проблем і ситуацій.

Та практичні результати навчання:

ПРН1 – мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогіки і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з педагогіки, отримання нових знань та здійснення інновацій;

ПРН4 – формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів;

ПРН5 – планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з педагогіки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, та дотриманням норм академічної і професійної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми світових досягнень з педагогіки, отримання нових знань та здійснення інновацій;

ПРН8 – розробляти та досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у педагогічній галузі і й з дотичних міждисциплінарних напрямів.

Очікувані результати навчання:

Знання:

Особливості картезіанського, раціоналістичних та ірраціоналістичних світоглядних та парадигмальних підходів в концептуалізації знань; актуальна проблематика, тенденції розвитку сучасних філософських теорій; головні глобалізаційні виклики, що виникли перед світовою й українською спільнотами; особливості інформаційного суспільства та запити щодо нових потреб інтелектуального та етичного розвитку людини; особливості та проблеми сучасного громадянського, соціального і культурного розвитку, що обумовлені

глобалізаційними викликами.

Уміння/навички:

Інтегрувати загальнонаукові знання, сучасні філософські методи пізнання та парадигмальні підходи в науково-дослідну роботу.

Критично оцінювати світоглядно-концептуальні обґрунтування перспектив людського розвитку з врахуванням їхнього гуманістичного та етичного потенціалу.

Комунікація:

Викладання загальних та власних міркувань послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

Ведення діалогу на засадах принципів професійної етики.

Відповідальність та автономія:

Пізнання нового і неперервного навчання, опанування нових знань та способів мислення, з врахуванням розвитку культури, мистецтва, науки, техніки, технологій.

3. Програма освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Філософія

Теми:

Філософія перед сучасними викликами.

Філософія XX ст. Комунікативний поворот.

Аналітична філософія. Лінгвістичний поворот.

Метафізика і онтологія: питання онтологічних першоначал.

Методологія соціогуманітарного пізнання.

Моделі розвитку науки.

Соціальна філософія та її проблеми.

Філософська антропологія та проблеми людини.

Ідентичність і центрованість буття як проблема українства.

Філософія постмодернізму.

Філософія свободи і громадянське суспільство.

Глобалізація та перспективи сталого розвитку.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Філософія												
Філософія перед сучасними викликами.	16	4	4			8						
Філософія XX ст. Комунікативний поворот.	8	2	2			4						

Аналітична філософія. Лінгвістичний поворот.	8	2	2			4						
Метафізика і онтологія: питання онтологічних першоначал.	8	2	2			4						
Методологія соціогуманітарного пізнання.	8	2	2			4						
Моделі розвитку науки.	8	2	2			4						
Соціальна філософія та її проблеми.	8	2	2			4						
Філософська антропологія та проблеми людини.	12	4	4			4						
Ідентичність і центрованість буття як проблема українства.	8	2	2			4						
Філософія постмодернізму.	8	2	2			4						
Філософія свободи і громадянське суспільство.	12	4	4			4						
Глобалізація та перспективи сталого розвитку.	16	4	4			8						
Усього годин	120	32	32			56						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія в системі теоретичного знання. Філософія, її предмет на область та науковий статус.	4
2	Філософія, світогляд і культура. Філософія як рефлексія духовності в культурі.	2
3	Проблема людини у філософії XX ст.: екзистенційний та субстанційний підходи.	2

4	Філософська антропологія: Функціональні концепції сутності людини.	2
5	Соціальна філософія: некласичні інтерпретації суспільства.	2
6	Громадянське суспільство як здійснення свободи.	2
7	Філософія історії XX ст.. Методологія дослідження.	2
8	Онтологія як вчення про межові засади буття.	2
9	Філософія у XX ст.: лінгвістична та аналітична перспективи філософування.	2
10	Методологія соціогуманітарного пізнання.	2
11	Ситуація постмодернізму в сучасній філософії.	2
12	Методологія природничо-наукового пізнання. Моделі розвитку науки: класична, некласична, постнекласична. Риси класичної науки.	4
13	Культура і цивілізація: філософський аналіз.	2
14	Глобалізація та перспективи сталого розвитку людства.	2
Разом		32

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Відрізнєння філософського знання від наукового на рівні предмету, методу, способів аргументації	4
2	Особливості міфологічного світосприймання і мислення; соціальна міфотворчість	4
3	“Екзистенція” у новітній семантиці даного поняття; Співвідношення між собою понять “екзистенція” та “есенція”	4
4	Людина як істота, що проблематизує саму себе	4

5	Некласична парадигми розуміння соціальних процесів	4
6	Громадянське суспільство, його структура та проблеми становлення в Україні	4
7	Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства	4
8	Особливості філософського осмислення буття	4
9	Мова як комунікативна і моделювальна системи. Мова, ментальність, штучний інтелект. Мова як спосіб соціальної комунікації, мислення й розуміння.	4
10	Методологія соціогуманітарного пізнання	4
11	Постмодернізм як поняття, настанова і практика: підходи до розуміння	4
12	Віртуалізація та перспективи розвитку науки в XXI ст.	4
13	Основні підходи до тлумачення культури в новітній філософії: натуралізм, соціологізм, аксіологізм, семіотика	4
14	Глобальні проблемами людства у XXI століття; Мегаризики породжені науково-технічним прогресом	4
	Разом	56

9. Індивідуальні завдання

Тема: “Теоретико-методологічна презентація наукового дослідження”

Обсяг презентації 5-7 сторінок. Максимальна оцінка презентації 20 балів, мінімальна – 11 балів. Оцінка презентації входить до оцінки іспиту з філософії та є формою допуску до іспиту.

Зміст:

1. Актуальність теми дослідження
2. Мета і завдання дослідження
3. Ключові проблеми та ступінь їхнього опрацювання в літературі
4. В рамках якої наукової школи (кафедри) провадиться дослідження
5. Історія наукової школи (спільноти), персоналії
6. Проблематика наукової школи (співтовариства), її історична еволюція та результати
7. В яких наукових школах в Україні досліджується аналогічна проблематика, в чому її відмінність
8. В яких зарубіжних наукових школах розпрацьовується подібна проблематика
9. Об’єкт та предмет наукового дослідження
10. Методологія дослідження
11. В рамках якої наукової і методологічної парадигми буде здійснено наукове дослідження
12. Коротка бібліографія до теми з залученням загальнонаукових чи філософських джерел
13. Теоретичне та практичне значення дослідження

10. Методи навчання

Програмні результати навчання (ПРН)	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН1 – мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогіки і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з педагогіки, отримання нових знань та здійснення інновацій	Лекція, евристична бесіда, пояснення. Використання віртуального навчального середовища Львівського національного університету імені Івана Франка (робота з електронними освітніми ресурсами, з використанням технологій змішаного (дистанційного) навчання, системи електронного навчання Moodle).	Усний контроль (опитування на практичних заняттях -від 26 до 50 балів). Екзамен (комбінована форма: теоретико-методологічне обґрунтування дослідження; усний контроль (відповіді за білетами)
ПРН4 – формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів	Інтерактивні методи (робота в малих групах, метод проєктів), методи імітації (конференція, панельна дискусія).	Усний контроль (опитування на практичних заняттях), контроль самостійної роботи, виконання ІНДЗ
ПРН5 – планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з педагогіки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, та дотриманням норм академічної і професійної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми світових досягнень з педагогіки, отримання нових знань та здійснення інновацій	Мультимедійна презентація, ілюстрування, демонстрування, дискусія, розв’язування завдань.	Усний контроль (опитування на практичних заняттях), контроль самостійної роботи, виконання ІНДЗ
ПРН8 – розробляти та досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у педагогічній галузі і й з дотичних	Застосування електронних технологій та графічного дизайну для презентації результатів дослідження (ІНДЗ) - презентація наукових продуктів,	Усний контроль (опитування на практичних заняттях), контроль самостійної роботи, виконання ІНДЗ.

міждисциплінарних напрямів	виконання індивідуальних завдань.	
----------------------------	-----------------------------------	--

11. Методи контролю

Поточний контроль (участь у дискусіях, написання та обговорення есе, тематичні презентації), термінологічний словник, конспект першоджерел, конспект (записник) тем лекційних та практичних завдань, ІНДЗ, екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Загалом – 100 балів, з них:

Практичні заняття (від 26 до 50 балів).

Екзамен (комбінована форма: теоретико-методологічне обґрунтування дослідження - 20 балів, відповіді за білетами – 30 балів).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченою радою факультету

13. Методичне забезпечення

1. Методичні матеріали для аспірантів: Філософія. Плани семінарів для аспірантів. Презентація наукового дослідження аспірантів : URL: <https://filos.lnu.edu.ua/departament/filosofiji>

14. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку. Львів : Літопис,

- 2014.
2. Баумейстер А. Джерела і приховані мотиви фундаментальної онтології. *Sententiae*. 2012. № 2 (XXVII). С.46–59.
3. Бойченко І.В. Філософія історії. Київ, 2006.
4. Вандельфельс Бернхард Вступ до феноменології. К. : Альтерпрес, 2002.
5. Гусев В. І. Метафізика: проблеми, принципи, поняття : лекційний курс. Київ : Каравела, 2020.
6. Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX-XX ст. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015.
7. Ділі Дж. Основи семіотики. Львів, 2000. Карась А. Ф. Філософія громадянського суспільства у класичних теоріях і некласичних інтерпретаціях. Київ-Львів, 2003.
8. Пролеєв С., Зимовець Р., Кобець Р. Дискурси у глобальному світі. Дух і літера, 2023.
9. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. Львів, 2006.
10. Синиця А. С. Сучасна аналітична філософія: від прагматики мови до концептуалізації свідомості. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017.
11. Тейлор Ч. Секулярна доба. Книга перша. Київ : 2013. 664 с. : URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Taylor_Charles/Sekuliarna_doba_Knyha_1.pdf?
12. Філософські основи наукових досліджень. Київ : Інтерсервіс, 2019.

Допоміжна

1. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму : сайт URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Anderson_Benedict/Uiavleni_spilnoty.pdf
2. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості : URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Habermas_Jurgen/Strukturni_peretvorennia_u_sferi_vidkrytosti/
3. Гаєк Ф. Право, законодавство и свобода. Нове викладення принципів справедливості та політичної економії : URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Haiek_Fridrikh/Pravo_zakonodavstvo_ta_svoboda_Nove_vykladennia_shyrokikh_pryntsyviv_spravedlyvosti_ta_politychnoi_e/
4. Гантінгтон С. Захід: унікальність versus універсалізм. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2022.
5. Грінфелд Лія. Типи націоналізму. Націоналізм. Антологія. К. : Смолоскип, 2000.
6. Енциклопедія постмодернізму. Київ, 2003.
7. Єрмоленко А. М. Соціальна філософія у структурі соціогуманітарних наук / Анатолій Єрмоленко. Філософська думка. 2020. № 5. С. 6–22 : URL: <https://doi.org/10.15407/fd2020.05.006>. <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/19760>
8. Кемп П. Переосмислення філософії як сили слова. Вісник Львівського університету. Серія: філософські науки. Львів, 2008. № 11. с. 7-14 : URL: http://old.filos.lnu.edu.ua/Visnyk/2008_11/1.pdf
9. Крічлі С. Вступ до континентальної філософії. Пер. з англ. К., 2008 : URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Simon_Critchley/Vstup_do_kontynentalnoi_filosofii/
10. Лакатош І. Історія науки та її раціональні реконструкції. Психологія і суспільство. Тернопіль, 2016. № 3. С. 13-23 : URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/6495/1/%D0%9B%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%88%20%D0%86..pdf>
11. Рижак Л. В. Філософія : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022.
12. Саїд Е. Культура й імперіалізм. К. : Критика, 2007. С. 37-51; 111-135.
13. Сафонік Л. Буттєвість сенсу людського життя : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016.
14. Слотердайк П. Критика цинічного розуму. К. : Тандем, 2002.
15. Соціальна відповідальність як основна цінність інституціалізації сучасного суспільства. Київ : Наукова думка, 2016. 302, [1] с.

16. Фрідмен Т. Нова система. Лексус і оливкове дерево. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2022.